

Indlægsseddel: Information til brugeren

Aranesp 10 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 15 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 20 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 30 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 40 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 50 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 60 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 80 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 100 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 130 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 150 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 300 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 500 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
darbepoetin alfa

Læs denne indlægsseddel grundigt, inden De begynder at bruge dette lægemiddel, da den indeholder vigtige oplysninger.

- Gem indlægssedlen. De kan få brug for at læse den igen.
- Spørg lægen, apotekspersonalet eller sundhedspersonalet, hvis der er mere, De vil vide.
- Lægen har ordineret Aranesp til Dem personligt. Lad derfor være med at give det til andre. Det kan være skadeligt for andre, selvom de har de samme symptomer, som De har.
- Kontakt lægen, apotekspersonalet eller sundhedspersonalet, hvis en bivirkning bliver værre, eller De får bivirkninger, som ikke er nævnt her. Se punkt 4.

Se den nyeste indlægsseddel på www.indlaegsseddel.dk.

Oversigt over indlægssedlen

1. Virkning og anvendelse
2. Det skal De vide, før De begynder at bruge Aranesp
3. Sådan skal De bruge Aranesp
4. Bivirkninger
5. Opbevaring
6. Pakningsstørrelser og yderligere oplysninger
7. Instruktioner til injektion med den fyldte injektionssprøjte med Aranesp

1. Virkning og anvendelse

Deres læge har ordineret Aranesp (et lægemiddel mod blodmangel) til Dem for at behandle Deres blodmangel. Blodmangel vil sige, at Deres blod ikke indeholder et tilstrækkeligt antal røde blodlegemer. Symptomerne kan være træthed, mathed og åndenød.

Aranesp virker på nøjagtig samme måde som det naturligt forekommende hormon erythropoietin. Erythropoietin produceres i nyrene og stimulerer Deres knoglemarv til at producere flere røde blodlegemer. Det aktive stof i Aranesp er darbepoetin alfa som er fremstillet ved hjælp af genteknologi i ovarieceller fra kinesiske hamstre (CHO-K1).

Hvis De lider af kronisk nyresvigt

Aranesp bruges til at behandle symptomatisk blodmangel (anæmi) ved kronisk nyresvigt hos voksne og børn. Ved nyresvigt producerer nyrene ikke nok af det naturlige hormon erythropoietin, hvilket ofte kan forårsage blodmangel.

Fordi det vil tage Deres krop lidt tid at producere røde blodlegemer vil det vare omkring fire uger før De vil mærke nogen effekt. Deres normale dialyserutine vil ikke påvirke Aranesps evne til at behandle Deres blodmangel.

Hvis De er i kemoterapi

Aranesp bruges til at behandle symptomatisk blodmangel hos voksne cancerpatienter med ikke-myeloid malignitet som er i kemoterapi.

En af hovedbivirkningerne ved kemoterapi er, at den forhindrer knoglemarven i at producere tilstrækkeligt mange røde blodlegemer. Ved slutningen af Deres kemoterapibehandling vil antallet af Deres røde blodlegemer falde, især hvis De har fået meget kemoterapi, og dermed forårsage blodmangel.

2. Det skal De vide, før De begynder at bruge Aranesp

Brug ikke Aranesp:

- hvis De er allergisk over for darbepoetin alfa eller et af de øvrige indholdsstoffer i dette lægemiddel (angivet i punkt 6).
- hvis De har fået stillet diagnosen forhøjet blodtryk, og blodtrykket ikke kan kontrolleres med anden medicin, der er ordineret af Deres læge.

Advarsler og forsigtighedsregler

Kontakt lægen, apotekspersonalet eller sundhedspersonalet, før De bruger Aranesp.

Fortæl Deres læge, hvis De **lider af** eller **tidligere har lidt af**:

- forhøjet blodtryk, der behandles med anden medicin ordineret af Deres læge,
- seglcelleanæmi,
- epileptiske anfald,
- kramper (krampeanfald),
- leversygdom,
- signifikant mangel på effekt af lægemidler, der bruges til behandling af blodmangel,
- latexallergi (nålehætten på den fyldte injektionssprøjte indeholder et derivat af latex) eller
- hepatitis C.

Forsigtighedsregler:

- Hvis De har symptomer, der omfatter unormal træthed og mangel på energi, kan det betyde, at De har *pure red cell* aplasi (PRCA), der er blevet rapporteret hos patienter. PRCA betyder, at kroppen har standset eller reduceret produktionen af røde blodlegemer, hvilket medfører alvorlig anæmi. Hvis De oplever disse symptomer, skal De kontakte din læge, som vil finde det bedste handlingsforløb til behandling af Deres anæmi.
- Vær særlig forsigtig med andre produkter, der stimulerer produktionen af røde blodlegemer: Aranesp er ét produkt blandt en gruppe produkter, der stimulerer produktionen af røde blodlegemer, som det humane protein erythropoietin gør. Deres læge bør altid registrere nøjagtig det produkt, De bruger.
- Lægen vil kontrollere Deres dosis af Aranesp, hvis De har kronisk nyresvigt, og især, hvis De ikke reagerer ordentligt på Aranesp. Det skyldes, at risikoen for at få problemer med hjerte eller blodkar og risikoen for hjerteanfald (myokardieinfarkt), hjerneblødning og død kan blive større, hvis Deres dosis af Aranesp gentagne gange forhøjes.
- Deres læge skal forsøge at holde Deres hæmoglobinkoncentration på mellem 10 g/dl (6,2 mmol/l) og 12 g/dl (7,5 mmol/l). Deres læge vil kontrollere, at Deres hæmoglobinkoncentration ikke overskrider et bestemt niveau, da høje

hæmoglobinkoncentrationer kan medføre, at De kommer i risikogruppe for at få problemer med hjerte eller blodkar, og øge risikoen for hjerteanfald (myokardieinfarkt), hjerneblødning og død.

- Hvis De har symptomer, der blandt andet kan være kraftig hovedpine, døsighed, forvirring, synsforstyrrelser, kvalme, opkastning eller kramper (krampeanfald), kan det betyde, at De har et meget højt blodtryk. Kontakt Deres læge, hvis De får disse symptomer.
- Hvis du er cancerpatient, skal du være opmærksom på, at Aranesp kan fungere som blodcellevækstfaktor og at det under visse omstændigheder kan have en negativ virkning på din cancer. En blodtransfusion kan være at foretrække afhængigt af din individuelle situation. Du bedes tale med din læge om dette.
- Hos raske mennesker kan ukorrekt anvendelse medføre livstruende problemer med hjerte og kredsløb.
- Der er rapporteret om alvorlige hudreaktioner, herunder Stevens-Johnsons syndrom (SJS) og toksisk epidermal nekrolyse (TEN), i forbindelse med behandling med epoetin. SJS/TEN kan i begyndelsen vise sig på kroppen som rødlige pletter, der ligner skydeskiver, eller runde pletter, ofte med blærer i midten. Desuden kan der opstå sår i mund, hals og næse, på kønsorganerne og i øjnene (røde og hævede øjne). Disse alvorlige hududslæt kommer ofte efter feber og/eller influenzalignende symptomer. Udslættet kan udvikle sig til omfattende afskalning af hud og livstruende komplikationer.
Stop med at tage Aranesp og kontakt straks Deres læge eller søg anden lægehjælp, hvis De får et alvorligt udslæt eller et eller flere af disse andre hudsymptomer.

Brug af anden medicin sammen med Aranesp

Fortæl altid lægen eller apotekspersonalet, hvis De bruger anden medicin eller har gjort det for nylig.

Ciclosporin og tacrolimus (lægemidler, der undertrykker immunsystemet) kan påvirkes af antallet af røde blodlegemer i Deres blod. Det er derfor vigtigt, at De fortæller lægen, hvis De får nogle af disse lægemidler.

Brug af Aranesp sammen med mad og drikke

Mad og drikkevarer påvirker ikke virkningen af Aranesp.

Graviditet og amning

Hvis De er gravid eller ammer, har mistanke om, De er gravid, eller planlægger at blive gravid, skal De spørge Deres læge eller apotekspersonalet til råds, før De tager dette lægemiddel.

Aranesp er ikke blevet testet på gravide kvinder. Det er vigtigt at fortælle Deres læge, hvis De:

- er gravid,
- tror De er gravid eller
- planlægger at blive gravid.

Det vides ikke, om darbepoetin alfa udskilles i mælken hos mennesker. De skal stoppe med at amme, hvis De tager Aranesp.

Trafik- og arbejdssikkerhed

Aranesp påvirker ikke evnen til at køre bil eller betjene maskiner.

Aranesp indeholder natrium

Dette lægemiddel indeholder mindre end 1 mmol natrium (23 mg) pr. dosis, dvs. at det er stort set 'natriumfrit'.

3. Sådan skal De bruge Aranesp

Tag altid lægemidlet nøjagtigt efter lægens eller apotekspersonalets anvisning. Er De i tvivl, så spørg lægen eller apotekspersonalet.

Ud fra blodprøveresultater har Deres læge vurderet, at De har behov for Aranesp, fordi Deres hæmoglobinkoncentration er på 10 g/dl (6,2 mmol/l) eller derunder. Deres læge vil fortælle Dem, hvor meget og hvor ofte De skal tage Aranesp for at opretholde en hæmoglobinkoncentration på mellem 10 g/dl (6,2 mmol/l) og 12 g/dl (7,5 mmol/l). Dette kan variere afhængigt af, om De er voksen eller barn.

Selv-injektion af Aranesp

Deres læge kan beslutte, at det er bedst for Dem, hvis De selv eller en sygeplejerske injicerer Aranesp. Deres læge, sygeplejerske eller farmaceut vil vise Dem, hvordan De injicerer Dem selv med den fyldte injektionssprøjte. Forsøg ikke at injicere Dem selv, hvis De ikke er blevet instrueret i det. **De må aldrig selv injicere Aranesp i en vene.**

Hvis De lider af kronisk nyresvigt

Hos alle voksne og børn (≥ 1 år) med kronisk nyresvigt gives Aranesp som en enkelt indsprøjtning enten under huden (subkutant) eller i en vene (intravenøst).

For at kontrollere Deres anæmi vil initialdosis af Aranesp pr. kilogram legemsvægt være enten:

- 0,75 mikrogram én gang hver anden uge eller
- 0,45 mikrogram én gang ugentligt.

Hos voksne patienter, der ikke er i dialyse, kan der også anvendes en initialdosis på 1,5 mikrogram/kg én gang om måneden.

Alle voksne patienter og børn ≥ 1 år med kronisk nyresvigt kan, når deres anæmi er korrigeret, fortsætte med at få Aranesp som en enkelt injektion, enten én gang ugentligt eller én gang hver anden uge. For alle voksne og pædiatriske patienter ≥ 11 år, som ikke er i dialyse, kan Aranesp også gives som en injektion én gang om måneden.

Deres læge vil regelmæssigt tage blodprøver for at måle, hvordan Deres anæmi reagerer på behandlingen og justere Deres dosis hver fjerde uge, hvis det er nødvendigt for at sikre langvarig kontrol af anæmien.

Lægen vil bruge den laveste effektive dosis til kontrol af symptomerne på anæmi.

Hvis De ikke reagerer tilstrækkeligt på Aranesp, vil lægen kontrollere Deres dosis og informere Dem, hvis De skal ændre Deres dosis af Aranesp.

Deres læge vil jævnligt kontrollere Deres blodtryk, hyppigst i begyndelsen af behandlingen.

I nogle tilfælde vil Deres læge anbefale, at De tager et jerntilskud.

Deres læge kan beslutte at ændre administreringsform (enten under huden eller i en vene). Hvis denne ændring sker, vil De starte med den samme dosis som De fik tidligere, og Deres læge vil tage blodprøver for at sikre sig at Deres blodmangel stadig behandles korrekt.

Hvis Deres læge beslutter at skifte Deres behandling fra r-HuEPO (genfremstillet erythropoietin) til Aranesp, vælger lægen også, om De skal have en Aranesp-injektion én gang om ugen eller én gang hver anden uge. Det injiceres på samme måde som r-HuEPO, men Deres læge vil fortælle hvilken dosis De skal tage og hvornår De skal tage den og vil om nødvendigt justere Deres dosis.

Hvis De er i kemoterapi

Aranesp gives som en enkeltdosis injektion enten én gang om ugen eller én gang hver tredje uge under huden.

For at rette op på Deres blodmangel vil initialdosis være

- 500 mikrogram én gang hver tredje uge (6,75 mikrogram Aranesp pr. kilo kropsvægt) eller
- 2,25 mikrogram Aranesp (én gang ugentligt) pr. kilogram kropsvægt.

Deres læge vil regelmæssigt tage blodprøver for at måle, hvorledes effekten på Deres blodmangel er, og vil om nødvendigt tilpasse dosis. Behandlingen skal fortsætte til cirka 4 uger efter endt kemoterapi. Deres læge vil informere Dem om, hvornår De skal stoppe Deres Aranesp-behandling.

I nogle tilfælde vil Deres læge anbefale, at De tager et jerntilskud.

Hvis De har brugt for meget Aranesp

De kan få alvorlige problemer, for eksempel meget højt blodtryk, hvis De tager mere Aranesp, end De har brug for. Hvis det sker, skal De kontakte Deres læge, sygeplejerske eller apotek. Hvis De føler Dem utilpas på nogen måde, skal De omgående kontakte Deres læge, sygeplejerske eller apotek.

Hvis De har glemt at bruge Aranesp

De må ikke tage en dobbeltdosis som erstatning for den glemte dosis.

Hvis De har glemt en dosis Aranesp, kontakt da Deres læge for at aftale, hvornår De skal indsprøjte den næste dosis.

Hvis De holder op med at bruge Aranesp

Hvis De ønsker at holde op med at bruge Aranesp, skal De først drøfte det med Deres læge.

4. Bivirkninger

Dette lægemiddel kan som al anden medicin give bivirkninger, men ikke alle får bivirkninger.

Følgende bivirkninger er opstået for nogle patienter, som fik Aranesp:

Patienter med kronisk nyresvigt

Meget almindelig: kan ramme mere end 1 ud af 10 personer

- Forhøjet blodtryk (hypertension)
- Allergiske reaktioner

Almindelig: kan ramme op til 1 ud af 10 personer

- Slagtilfælde
- Smerter på injektionsstedet
- Udslæt og/eller hudrødmen

Ikke almindelig: kan ramme op til 1 ud af 100 personer

- Blodpropper (trombose)
- Krampeanfald

Ikke kendt: kan ikke vurderes ud fra forhåndenværende data

- *Pure red cell aplasi (PRCA)* – (anæmi, unormal træthed, mangel på energi)

Cancerpatienter

Meget almindelig: kan ramme mere end 1 ud af 10 personer

- Allergiske reaktioner
- Væskeophobning (ødem)

Almindelig: kan ramme op til 1 ud af 10 personer

- Forhøjet blodtryk (hypertension)
- Blodpropper (trombose)
- Smerter på injektionsstedet
- Udslæt og/eller hudrødmen

Ikke almindelig: kan ramme op til 1 ud af 100 personer

- Krampeanfald

Alle patienter

Ikke kendt: kan ikke vurderes ud fra forhåndenværende data

- Alvorlige allergiske reaktioner, som kan omfatte:
 - Pludselig, livstruende overfølsomhedsreaktion (anafylaksi)
 - Opsvulmen af ansigt, læber, mund, tunge eller hals, hvilket kan føre til besvær med at synke eller trække vejret (angioødem)
 - Stakåndethed (allergisk bronkospasme)
 - Hududslæt
 - Nældefeber (urticaria)
- Der er rapporteret om alvorlige hududslæt, herunder Stevens-Johnsons syndrom (SJS) og toksisk epidermal nekrolyse (TEN), i forbindelse med behandling med epoetin. Dette kan vise sig på kroppen som rødlige pletter, der ligner skydeskiver, eller runde pletter, ofte med blærer i midten, hudafskalning, sår i mund, hals og næse, på kønsorganerne og i øjnene og kan komme efter feber og influenzalignende symptomer. Stop med at tage Aranesp og kontakt straks Deres læge eller søg anden lægehjælp, hvis De får disse symptomer. Se også afsnit 2.
- Blødning og blødning ved injektionsstedet

Indberetning af bivirkninger

Hvis De oplever bivirkninger, bør De tale med Deres læge, sygeplejerske eller apoteket. Dette gælder også mulige bivirkninger, som ikke er medtaget i denne indlægsseddel. De eller Deres pårørende kan også indberette bivirkninger direkte (se nedenfor). Ved at indrapportere bivirkninger kan De hjælpe med at fremskaffe mere information om sikkerheden af dette lægemiddel.

Lægemiddelstyrelsen

Axel Heides Gade 1

DK-2300 København S

Websted: www.meldenbivirkning.dk

E-mail: dkma@dkma.dk

5. Opbevaring

Opbevar lægemidlet utilgængeligt for børn.

Brug ikke lægemidlet efter den udløbsdato, der står på pakningen og på den fyldte injektionssprøjte. Udløbsdatoen (EXP) er den sidste dag i den nævnte måned.

Opbevares i køleskab (2 °C – 8 °C). Må ikke nedfryses. Brug ikke Aranesp, hvis De tror, at det har været nedfrosset.

Opbevar den fyldte sprøjte i den ydre pakning for at beskytte mod lys.

Når sprøjten er taget ud af køleskabet og har været opbevaret ved stuetemperatur i ca. 30 minutter før injektionen, skal den anvendes indenfor 7 dage eller bortskaffes.

Brug ikke lægemidlet, hvis indholdet i sprøjten er grumset, eller der er partikler i det.

Spørg på apoteket, hvordan De skal bortskaffe medicinrester. Af hensyn til miljøet må De ikke smide medicinrester i afløbet, toilettet eller skraldespanden.

6. Pakningsstørrelser og yderligere oplysninger

Aranesp indeholder:

- Aktivt stof: darbepoetin alfa, r-HuEPO (erythropoietin produceret ved hjælp af genteknologi). Aranesp leveres i fyldte injektionssprøjter som indeholder 10, 15, 20, 30, 40, 50, 60, 80, 100, 130, 150, 300 eller 500 mikrogram darbepoetin alfa.
- Øvrige indholdsstoffer: natriumdihydrogenphosphat, dinatriumphosphat, natriumchlorid, polysorbat 80 og vand til injektionsvæsker.

Udseende og pakningsstørrelser

Aranesp er en klar, farveløs eller svagt perlemorsfarvet opløsning i en fyldt injektionssprøjte.

Aranesp findes i pakninger med 1 eller 4 fyldte injektionssprøjter. De fyldte injektionssprøjter leveres enten i (1- og 4-pakninger) eller uden (enkeltvis) blisterpakning. Ikke alle pakningsstørrelser er nødvendigvis markedsført.

Indehaver af markedsføringstilladelsen og fremstiller

Amgen Europe B.V.
Minervum 7061
NL-4817 ZK Breda
Holland

Indehaver af markedsføringstilladelsen:

Amgen Europe B.V.
Minervum 7061
NL-4817 ZK Breda
Holland

Fremstiller:

Amgen Technology (Ireland) Unlimited Company
Pottery Road
Dun Laoghaire
Co Dublin
Irland

Hvis De ønsker yderligere oplysninger om dette lægemiddel, skal De henvende Dem til den lokale repræsentant for indehaveren af markedsføringstilladelsen:

Danmark

Amgen, filial af Amgen AB, Sverige
Tlf: +45 39617500

Denne indlægsseddel blev senest ændret september 2017.

Andre informationskilder

De kan finde yderligere oplysninger om Aranesp på Det Europæiske Lægemiddelagenturs hjemmeside <http://www.ema.europa.eu/>.

Denne indlægsseddel findes på alle EU-/EØS-sprog på Det Europæiske Lægemiddelagenturs hjemmeside.

7. Instruktioner til injektion med den fyldte injektionssprøjte med Aranesp

Dette afsnit giver information om, hvordan De selv kan foretage indsprøjtning med Aranesp. Det er vigtigt, at De ikke selv begynder at give Dem selv indsprøjtning, medmindre De har modtaget undervisning af Deres læge, sygeplejerske eller farmaceut. Hvis De ikke er sikker på, hvordan De skal foretage indsprøjtningen, eller De har andre spørgsmål, så spørg Deres læge, sygeplejerske eller apotek om hjælp.

Hvordan skal De eller den person, der foretager indsprøjtningen, bruge den fyldte injektionssprøjte med Aranesp?

Deres læge har bestemt, at De skal foretage indsprøjtningen med den fyldte injektionssprøjten med Aranesp i vævet lige under huden. Deres læge eller sygeplejerske vil fortælle Dem, hvor meget Aranesp De har behov for, og hvor ofte det skal injiceres.

Udstyr:

For at foretage injektion skal De bruge:

- en ny fyldt injektionssprøjte med Aranesp og
- afspritningsservietter eller lignende.

Hvad skal jeg gøre før jeg selv foretager subkutan indsprøjtning med Aranesp?

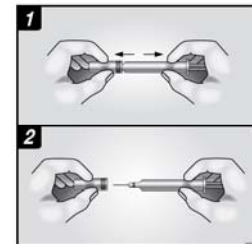
1. Tag den fyldte Aranesp injektionssprøjte ud af køleskabet. Opbevar den fyldte injektionssprøjte ved stuetemperatur i cirka 30 minutter. Dette vil gøre injektionen mere behagelig. Aranesp må ikke opvarmes på nogen anden måde (fx i mikrobølgeovn eller varmt vand). Desuden må sprøjten ikke efterlades i direkte sollys.
2. Ryst ikke den fyldte injektionssprøjte.
3. Tag **ikke** hættten af sprøjten, før De er klar til at injicere indholdet.
4. Kontroller, at det er den korrekte dosis, den som Deres læge har ordineret.
5. Kontroller udløbsdatoen på den fyldte injektionssprøjtes etiket (EXP). Brug ikke sprøjten, hvis den sidste dag i den påtrykte måned er passeret.

6. Kontroller udseendet af Aranesp. Det skal være en klar, farveløs eller svagt perlemorsfarvet væske. Hvis den er uklar eller der er partikler i, må De ikke bruge den.
7. **Vask Deres hænder grundigt.**
8. Find et behageligt, godt oplyst og rent sted, og læg al det udstyr, De skal bruge i Deres nærhed.

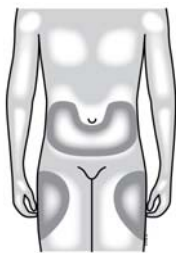
Hvordan forbereder jeg min Aranesp injektion?

Før De indsprøjter Aranesp, skal De gøre følgende:

1. Fjern forsigtigt kanylens beskyttelseshætte uden at vride, så kanylen ikke bøjes. Dette vises på billederne 1 og 2.
2. Rør ikke ved kanylen og skub ikke til stemplet.
3. Det kan være, at De kan se en lille luftboble i den fyldte injektionssprøjten. De behøver ikke at fjerne luftboblen forud for injektion. Injektion af væsken med boble er ikke skadeligt.
4. Den fyldte injektionssprøjte er nu klar til brug.

Hvor skal jeg foretage indsprøjtningen?

De bedste steder at give indsprøjtningen er højt oppe på låret og i maveregionen. Hvis en anden person foretager injektionen, kan bagsiden af armene også bruges.

De skal vælge et andet injektionssted, hvis De bemærker, at det valgt område er rødt eller ømt.

Hvordan foretager jeg selv indsprøjtningen?

1. Desinficer Deres hud ved at benytte en afspritningsserviet, og tag fat i huden (uden at klemme hårdt til) med tommeltot og pegefinger.
2. Stik kanylen helt ind i huden, som Deres læge, sygeplejerske eller farmaceut har vist Dem.
3. Injicer den ordinerede dosis subkutan efter lægens, sygeplejerskens eller farmaceuts anvisninger.
4. Tryk på stemplet med et langsomt, konstant pres, idet der hele tiden holdes fast i huden, indtil sprøjten er tom.
5. Fjern kanylen og slip huden.
6. Hvis De bemærker en plet af blod, kan De forsigtigt duppe den væk med en tot vat eller serviet. Gnid ikke på injektionsstedet. De kan om nødvendigt dække injektionsstedet med et plaster.
7. Anvend kun hver fyldt injektionssprøjte til én indsprøjtning. Anvend ikke eventuel tilbagebleven Aranesp i den fyldte injektionssprøjten.

Husk: Hvis De har problemer, så vær ikke tilbageholdende med at spørge Deres læge eller sygeplejerske om hjælp og råd.

Bortskaffelse af brugte injektionssprøjter

- Sæt ikke beskyttelseshætten tilbage på brugte kanyler, da De kan komme til at stikke Dem ved et uheld.
- Opbevar de brugte sprøjte utilgængeligt for børn.
- Bortskaf den brugte fyldte injektionssprøjte i overensstemmelse med de lokale bestemmelser. Spørg på apoteket, hvordan De skal aflevere medicinrester. Af hensyn til miljøet må De ikke smide medicinrester i afløbet, toilettet eller skraldespanden.

Indlægsseddel: Information til brugeren

Aranesp 10 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 15 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 20 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 30 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 40 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 50 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 60 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 80 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 100 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 130 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 150 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 300 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
Aranesp 500 mikrogram injektionsvæske, opløsning i fyldt injektionssprøjte
darbepoetin alfa

Læs denne indlægsseddel grundigt, inden De begynder at bruge dette lægemiddel, da den indeholder vigtige oplysninger.

- Gem indlægssedlen. De kan få brug for at læse den igen.
- Spørg lægen, apotekspersonalet eller sundhedspersonalet, hvis der er mere, De vil vide.
- Lægen har ordineret Aranesp til Dem personligt. Lad derfor være med at give det til andre. Det kan være skadeligt for andre, selvom de har de samme symptomer, som De har.
- Kontakt lægen, apotekspersonalet eller sundhedspersonalet, hvis en bivirkning bliver værre, eller De får bivirkninger, som ikke er nævnt her. Se punkt 4.

Se den nyeste indlægsseddel på www.indlaegsseddel.dk.

Oversigt over indlægssedlen

1. Virkning og anvendelse
2. Det skal De vide, før De begynder at bruge Aranesp
3. Sådan skal De bruge Aranesp
4. Bivirkninger
5. Opbevaring
6. Pakningsstørrelser og yderligere oplysninger

1. Virkning og anvendelse

Deres læge har ordineret Aranesp (et lægemiddel mod blodmangel) til Dem for at behandle Deres blodmangel. Blodmangel vil sige, at Deres blod ikke indeholder et tilstrækkeligt antal røde blodlegemer. Symptomerne kan være træthed, mathed og åndenød.

Aranesp virker på nøjagtig samme måde som det naturligt forekommende hormon erythropoietin. Erythropoietin produceres i nyrerne og stimulerer Deres knoglemarv til at producere flere røde blodlegemer. Det aktive stof i Aranesp er darbepoetin alfa som er fremstillet ved hjælp af genteknologi i ovarieceller fra kinesiske hamstre (CHO-K1).

Hvis De lider af kronisk nyresvigt

Aranesp bruges til at behandle symptomatisk blodmangel (anæmi) ved kronisk nyresvigt hos voksne og børn. Ved nyresvigt producerer nyrerne ikke nok af det naturlige hormon erythropoietin, hvilket ofte kan forårsage blodmangel.

Fordi det vil tage Deres krop lidt tid at producere røde blodlegemer vil det vare omkring fire uger før De vil mærke nogen effekt. Deres normale dialyserutine vil ikke påvirke Aranesps evne til at behandle Deres blodmangel.

Hvis De er i kemoterapi

Aranesp bruges til at behandle symptomatisk blodmangel hos voksne cancerpatienter med ikke-myeloid malignitet som er i kemoterapi.

En af hovedbivirkningerne ved kemoterapi er, at den forhindrer knoglemarven i at producere tilstrækkeligt mange røde blodlegemer. Ved slutningen af Deres kemoterapibehandling vil antallet af Deres røde blodlegemer falde, især hvis De har fået meget kemoterapi, og dermed forårsage blodmangel.

2. Det skal De vide, før De begynder at bruge Aranesp

Brug ikke Aranesp:

- hvis De er allergisk over for darbepoetin alfa eller et af de øvrige indholdsstoffer i dette lægemiddel (angivet i punkt 6).
- hvis De har fået stillet diagnosen forhøjet blodtryk, og blodtrykket ikke kan kontrolleres med anden medicin, der er ordineret af Deres læge.

Advarsler og forsigtighedsregler

Kontakt lægen, apotekspersonalet eller sundhedspersonalet, før De bruger Aranesp.

Fortæl Deres læge, hvis De **lider af** eller **tidligere har lidt af**:

- forhøjet blodtryk, der behandles med anden medicin ordineret af Deres læge,
- seglcelleanæmi,
- epileptiske anfald,
- kramper (krampeanfald),
- leversygdom,
- signifikant mangel på effekt af lægemidler, der bruges til behandling af blodmangel,
- latexallergi (nålehætten på den fyldte injektionssprøjte indeholder et derivat af latex) eller
- hepatitis C.

Forsigtighedsregler:

- Hvis De har symptomer, der omfatter unormal træthed og mangel på energi, kan det betyde, at De har *pure red cell* aplasi (PRCA), der er blevet rapporteret hos patienter. PRCA betyder, at kroppen har standset eller reduceret produktionen af røde blodlegemer, hvilket medfører alvorlig anæmi. Hvis De oplever disse symptomer, skal De kontakte din læge, som vil finde det bedste handlingsforløb til behandling af Deres anæmi.
- Vær særlig forsigtig med andre produkter, der stimulerer produktionen af røde blodlegemer: Aranesp er ét produkt blandt en gruppe produkter, der stimulerer produktionen af røde blodlegemer, som det humane protein erythropoietin gør. Deres læge bør altid registrere nøjagtig det produkt, De bruger.
- Lægen vil kontrollere Deres dosis af Aranesp, hvis De har kronisk nyresvigt, og især, hvis De ikke reagerer ordentligt på Aranesp. Det skyldes, at risikoen for at få problemer med hjerte eller blodkar og risikoen for hjerteanfald (myokardieinfarkt), hjerneblødning og død kan blive større, hvis Deres dosis af Aranesp gentagne gange forhøjes.
- Deres læge skal forsøge at holde Deres hæmoglobinkoncentration på mellem 10 g/dl (6,2 mmol/l) og 12 g/dl (7,5 mmol/l). Deres læge vil kontrollere, at Deres hæmoglobinkoncentration ikke overskrider et bestemt niveau, da høje

hæmoglobinkoncentrationer kan medføre, at De kommer i risikogruppe for at få problemer med hjerte eller blodkar, og øge risikoen for hjerteanfald (myokardieinfarkt), hjerneblødning og død.

- Hvis De har symptomer, der blandt andet kan være kraftig hovedpine, døsighed, forvirring, synsforstyrrelser, kvalme, opkastning eller kramper (krampeanfald), kan det betyde, at De har et meget højt blodtryk. Kontakt Deres læge, hvis De får disse symptomer.
- Hvis du er cancerpatient, skal du være opmærksom på, at Aranesp kan fungere som blodcellevækstfaktor og at det under visse omstændigheder kan have en negativ virkning på din cancer. En blodtransfusion kan være at foretrække afhængigt af din individuelle situation. Du bedes tale med din læge om dette.
- Hos raske mennesker kan ukorrekt anvendelse medføre livstruende problemer med hjerte og kredsløb.
- Der er rapporteret om alvorlige hudreaktioner, herunder Stevens-Johnsons syndrom (SJS) og toksisk epidermal nekrolyse (TEN), i forbindelse med behandling med epoetin. SJS/TEN kan i begyndelsen vise sig på kroppen som rødlige pletter, der ligner skydeskiver, eller runde pletter, ofte med blærer i midten. Desuden kan der opstå sår i mund, hals og næse, på kønsorganerne og i øjnene (røde og hævede øjne). Disse alvorlige hududslæt kommer ofte efter feber og/eller influenzalignende symptomer. Udslættet kan udvikle sig til omfattende afskalning af hud og livstruende komplikationer.
Stop med at tage Aranesp og kontakt straks Deres læge eller søg anden lægehjælp, hvis De får et alvorligt udslæt eller et eller flere af disse andre hudsymptomer.

Brug af anden medicin sammen med Aranesp

Fortæl altid lægen eller apotekspersonalet, hvis De bruger anden medicin eller har gjort det for nylig.

Ciclosporin og tacrolimus (lægemidler, der undertrykker immunsystemet) kan påvirkes af antallet af røde blodlegemer i Deres blod. Det er derfor vigtigt, at De fortæller lægen, hvis De får nogle af disse lægemidler.

Brug af Aranesp sammen med mad og drikke

Mad og drikkevarer påvirker ikke virkningen af Aranesp.

Graviditet og amning

Hvis De er gravid eller ammer, har mistanke om, De er gravid, eller planlægger at blive gravid, skal De spørge Deres læge eller apotekspersonalet til råds, før De tager dette lægemiddel.

Aranesp er ikke blevet testet på gravide kvinder. Det er vigtigt at fortælle Deres læge, hvis De:

- er gravid,
- tror De er gravid eller
- planlægger at blive gravid.

Det vides ikke, om darbepoetin alfa udskilles i mælken hos mennesker. De skal stoppe med at amme, hvis De tager Aranesp.

Trafik- og arbejdssikkerhed

Aranesp påvirker ikke evnen til at køre bil eller betjene maskiner.

Aranesp indeholder natrium

Dette lægemiddel indeholder mindre end 1 mmol natrium (23 mg) pr. dosis, dvs. at det er stort set 'natriumfrit'.

3. Sådan skal De bruge Aranesp

Tag altid lægemidlet nøjagtigt efter lægens eller apotekspersonalets anvisning. Er De i tvivl, så spørg lægen eller apotekspersonalet.

Ud fra blodprøveresultater har Deres læge vurderet, at De har behov for Aranesp, fordi Deres hæmoglobinkoncentration er på 10 g/dl (6,2 mmol/l) eller derunder. Deres læge vil fortælle Dem, hvor meget og hvor ofte De skal tage Aranesp for at opretholde en hæmoglobinkoncentration på mellem 10 g/dl (6,2 mmol/l) og 12 g/dl (7,5 mmol/l). Dette kan variere afhængigt af, om De er voksen eller barn.

Selv-injektion af Aranesp

Deres læge kan beslutte, at det er bedst for Dem, hvis De selv eller en sygeplejerske injicerer Aranesp. Deres læge, sygeplejerske eller farmaceut vil vise Dem, hvordan De injicerer Dem selv med den fyldte injektionssprøjte. Forsøg ikke at injicere Dem selv, hvis De ikke er blevet instrueret i det. **De må aldrig selv injicere Aranesp i en vene.**

Hvis De lider af kronisk nyresvigt

Hos alle voksne og børn (≥ 1 år) med kronisk nyresvigt gives Aranesp som en enkelt indsprøjtning enten under huden (subkutant) eller i en vene (intravenøst).

For at kontrollere Deres anæmi vil initialdosis af Aranesp pr. kilogram legemsvægt være enten:

- 0,75 mikrogram én gang hver anden uge eller
- 0,45 mikrogram én gang ugentligt.

Hos voksne patienter, der ikke er i dialyse, kan der også anvendes en initialdosis på 1,5 mikrogram/kg én gang om måneden.

Alle voksne patienter og børn ≥ 1 år med kronisk nyresvigt kan, når deres anæmi er korrigeret, fortsætte med at få Aranesp som en enkelt injektion, enten én gang ugentligt eller én gang hver anden uge. For alle voksne og pædiatriske patienter ≥ 11 år, som ikke er i dialyse, kan Aranesp også gives som en injektion én gang om måneden.

Deres læge vil regelmæssigt tage blodprøver for at måle, hvordan Deres anæmi reagerer på behandlingen og justere Deres dosis hver fjerde uge, hvis det er nødvendigt for at sikre langvarig kontrol af anæmien.

Lægen vil bruge den laveste effektive dosis til kontrol af symptomerne på anæmi.

Hvis De ikke reagerer tilstrækkeligt på Aranesp, vil lægen kontrollere Deres dosis og informere Dem, hvis De skal ændre Deres dosis af Aranesp.

Deres læge vil jævnligt kontrollere Deres blodtryk, hyppigst i begyndelsen af behandlingen.

I nogle tilfælde vil Deres læge anbefale, at De tager et jerntilskud.

Deres læge kan beslutte at ændre administreringsform (enten under huden eller i en vene). Hvis denne ændring sker, vil De starte med den samme dosis som De fik tidligere, og Deres læge vil tage blodprøver for at sikre sig at Deres blodmangel stadig behandles korrekt.

Hvis Deres læge beslutter at skifte Deres behandling fra r-HuEPO (genfremstillet erythropoietin) til Aranesp, vælger lægen også, om De skal have en Aranesp-injektion én gang om ugen eller én gang hver anden uge. Det injiceres på samme måde som r-HuEPO, men Deres læge vil fortælle hvilken dosis De skal tage og hvornår De skal tage den og vil om nødvendigt justere Deres dosis.

Hvis De er i kemoterapi

Aranesp gives som en enkeltdosis injektion enten én gang om ugen eller én gang hver tredje uge under huden.

For at rette op på Deres blodmangel, vil initialdosis være

- 500 mikrogram én gang hver tredje uge (6,75 mikrogram Aranesp pr. kilo kropsvægt) eller
- 2,25 mikrogram Aranesp (én gang ugentligt) pr. kilogram kropsvægt.

Deres læge vil regelmæssigt tage blodprøver for at måle, hvorledes effekten på Deres blodmangel er, og vil om nødvendigt tilpasse dosis. Behandlingen skal fortsætte til cirka 4 uger efter endt kemoterapi. Deres læge vil informere Dem om, hvornår De skal stoppe Deres Aranesp-behandling.

I nogle tilfælde vil Deres læge anbefale, at De tager et jerntilskud.

Hvis De har brugt for meget Aranesp

De kan få alvorlige problemer, for eksempel meget højt blodtryk, hvis De tager mere Aranesp, end De har brug for. Hvis det sker, skal De kontakte Deres læge, sygeplejerske eller apotek. Hvis De føler Dem utilpas på nogen måde bør De omgående kontakte Deres læge, sygeplejerske eller apotek.

Hvis De har glemt at bruge Aranesp

De må ikke tage en dobbeltdosis som erstatning for den glemte dosis.

Hvis De har glemt en dosis Aranesp, kontakt da Deres læge for at aftale, hvornår De skal indsprøjte den næste dosis.

Hvis De holder op med at bruge Aranesp

Hvis De ønsker at holde op med at bruge Aranesp, skal De først drøfte det med Deres læge.

4. Bivirkninger

Dette lægemiddel kan som al anden medicin give bivirkninger, men ikke alle får bivirkninger.

Følgende bivirkninger er opstået for nogle patienter, som fik Aranesp i:

Patienter med kronisk nyresvigt

Meget almindelig: kan ramme mere end 1 ud af 10 personer

- Forhøjet blodtryk (hypertension)
- Allergiske reaktioner

Almindelig: kan ramme op til 1 ud af 10 personer

- Slagtilfælde
- Smerter på injektionsstedet
- Udslæt og/eller hudrødmen

Ikke almindelig: kan ramme op til 1 ud af 100 personer

- Blodpropper (trombose)
- Krampeanfald

Ikke kendt: kan ikke vurderes ud fra forhåndenværende data

- *Pure red cell aplasi (PRCA)* – (anæmi, unormal træthed, mangel på energi)

Cancerpatienter

Meget almindelig: kan ramme mere end 1 ud af 10 personer

- Allergiske reaktioner
- Væskeophobning (ødem)

Almindelig: kan ramme op til 1 ud af 10 personer

- Forhøjet blodtryk (hypertension)
- Blodpropper (trombose)
- Smerter på injektionsstedet
- Udslæt og/eller hudrødmen

Ikke almindelig: kan ramme op til 1 ud af 100 personer

- Krampeanfald

Alle patienter

Ikke kendt: kan ikke vurderes ud fra forhåndenværende data

- Alvorlige allergiske reaktioner, som kan omfatte:
 - Pludselig, livstruende overfølsomhedsreaktion (anafylaksi)
 - Opsvulmen af ansigt, læber, mund, tunge eller hals, hvilket kan føre til besvær med at synke eller trække vejret (angioødem)
 - Stakåndethed (allergisk bronkospasme)
 - Hududslæt
 - Nældefeber (urticaria)
- Der er rapporteret om alvorlige hududslæt, herunder Stevens-Johnsons syndrom (SJS) og toksisk epidermal nekrolyse (TEN), i forbindelse med behandling med epoetin. Dette kan vise sig på kroppen som rødlige pletter, der ligner skydeskiver, eller runde pletter, ofte med blærer i midten, hudafskalning, sår i mund, hals og næse, på kønsorganerne og i øjnene og kan komme efter feber og influenzalignende symptomer. Stop med at tage Aranesp og kontakt straks Deres læge eller søg anden lægehjælp, hvis De får disse symptomer. Se også afsnit 2.
- Blodudtrædning og blødning ved injektionsstedet

Indberetning af bivirkninger

Hvis De oplever bivirkninger, bør De tale med Deres læge, sygeplejerske eller apoteket. Dette gælder også mulige bivirkninger, som ikke er medtaget i denne indlægsseddel. De eller Deres pårørende kan også indberette bivirkninger direkte (se nedenfor). Ved at indrapportere bivirkninger kan De hjælpe med at fremskaffe mere information om sikkerheden af dette lægemiddel.

Lægemiddelstyrelsen

Axel Heides Gade 1

DK-2300 København S

Websted: www.meldenbivirkning.dk

E-mail: dkma@dkma.dk

5. Opbevaring

Opbevar lægemidlet utilgængeligt for børn.

Brug ikke lægemidlet efter den udløbsdato, der står på pakningen og på den fyldte injektionssprøjte. Udløbsdatoen (EXP) er den sidste dag i den nævnte måned.

Opbevares i køleskab (2 °C – 8 °C). Må ikke nedfryses. Brug ikke Aranesp, hvis De tror, at det har været nedfrosset.

Opbevar den fyldte sprøjte i den ydre pakning for at beskytte mod lys.

Når sprøjten er taget ud af køleskabet og har været opbevaret ved stuetemperatur i ca. 30 minutter før injektionen, skal den anvendes indenfor 7 dage eller bortskaffes.

Brug ikke lægemidlet, hvis indholdet i sprøjten er grumset, eller der er partikler i det.

Spørg på apoteket, hvordan De skal bortskaffe medicinrester. Af hensyn til miljøet må De ikke smide medicinrester i afløbet, toilettet eller skraldespanden.

6. Pakningsstørrelser og yderligere oplysninger

Aranesp indeholder

- Aktivt stof: darbepoetin alfa, r-HuEPO (erythropoietin, der er produceret ved hjælp af genteknologi).
Aranesp leveres i fyldte injektionssprøjter som indeholder 10, 15, 20, 30, 40, 50, 60, 80, 100, 130, 150, 300 eller 500 mikrogram darbepoetin alfa.
- Øvrige indholdsstoffer: natriumdihydrogenphosphat, dinatriumphosphat, natriumchlorid, polysorbat 80 og vand til injektionsvæsker.

Udseende og pakningsstørrelser

Aranesp er en klar, farveløs eller svagt perlemorsfarvet opløsning i en fyldt injektionssprøjte.

Aranesp findes i pakninger med 1 eller 4 fyldte injektionssprøjter med automatisk kanylebeskyttelse i en blisterpakning. Ikke alle pakningsstørrelser er nødvendigvis markedsført.

Indehaveren af markedsføringstilladelsen og fremstillere

Amgen Europe B.V.
Minervum 7061
NL-4817 ZK Breda
Holland

Indehaver af markedsføringstilladelsen:

Amgen Europe B.V.
Minervum 7061
NL-4817 ZK Breda
Holland

Fremstillere:

Amgen Technology (Ireland) Unlimited Company
Pottery Road
Dun Laoghaire
Co Dublin
Irland

Hvis De ønsker yderligere oplysninger om dette lægemiddel, skal De henvende Dem til den lokale repræsentant for indehaveren af markedsføringstilladelsen:

Danmark

Amgen, filial af Amgen AB, Sverige

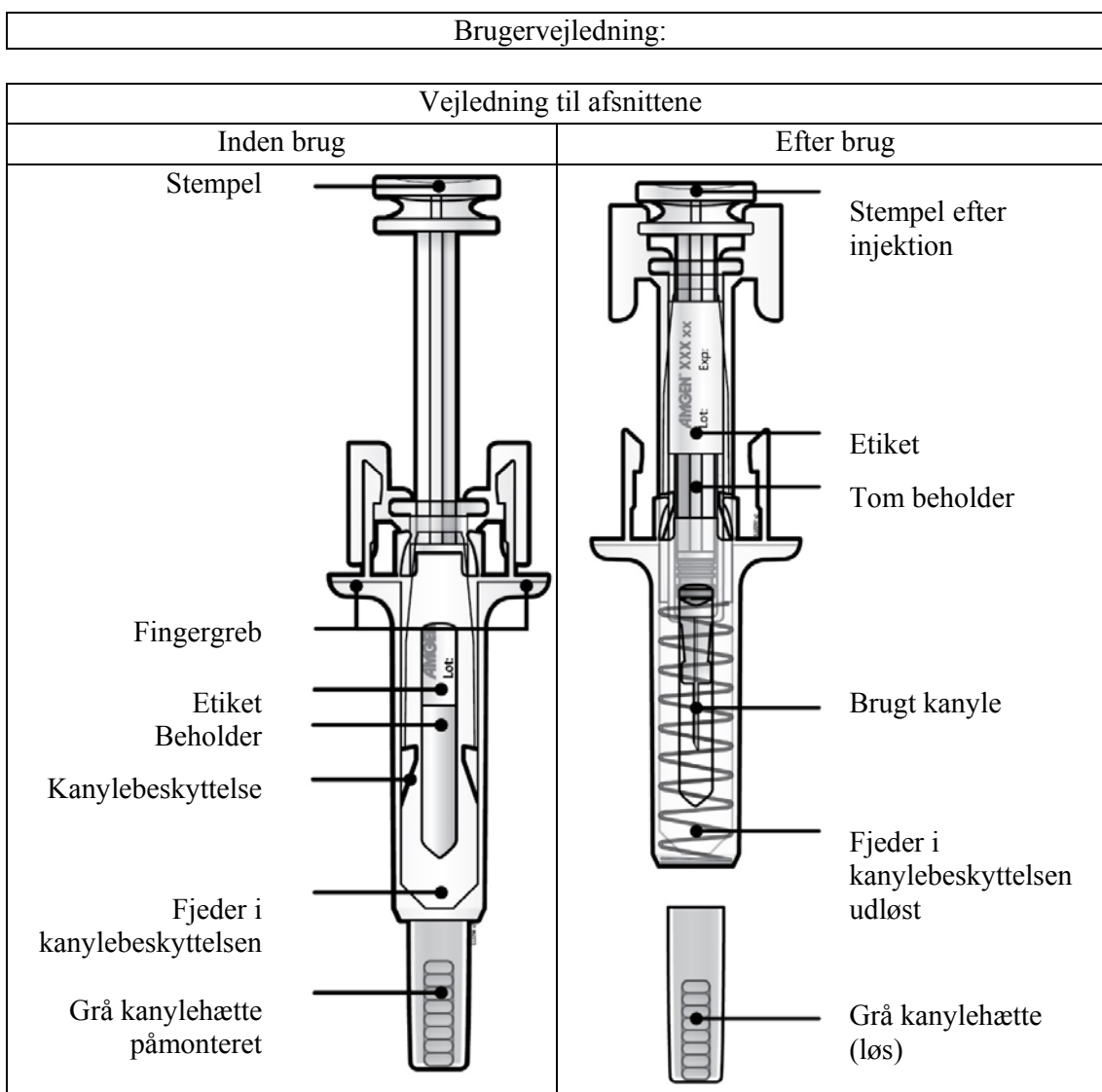
Tlf: +45 39617500

Denne indlægsseddel blev senest ændret september 2017.

Andre informationskilder

De kan finde yderligere oplysninger om Aranesp på Det Europæiske Lægemiddelagenturs hjemmeside <http://www.ema.europa.eu/>.

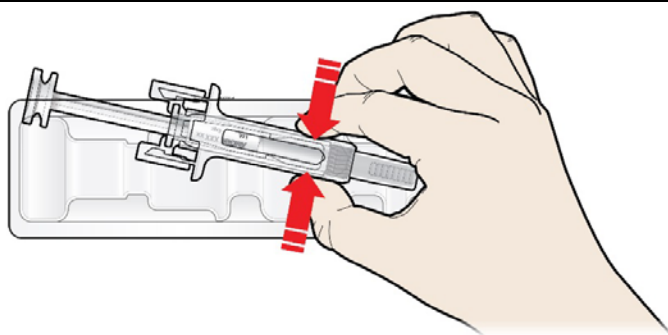
Denne indlægsseddel findes på alle EU-/EØS-sprog på Det Europæiske Lægemiddelagenturs hjemmeside.

Vigtigt	
Læs disse vigtige informationer, inden De tager den fyldte Aranesp-injektionssprøjte med automatisk kanylebeskyttelse i brug: • Det er vigtigt, at De ikke forsøger at give Dem selv injektionen, medmindre De har fået instruktioner af Deres læge eller sundhedspersonalet. • Aranesp gives som en injektion i vævet lige under huden (subkutan injektion). • Fortæl det til Deres læge, hvis De er allergisk over for latex. Kanylehætten på den fyldte injektionssprøjte indeholder et stof, der er fremstillet ud latex og kan forårsage alvorlige allergiske reaktioner. ✗ Tag ikke den grå kanylehætte af den fyldte injektionssprøjte, før De er klar til at tage injektionen. ✗ Brug ikke den fyldte injektionssprøjte, hvis du har tabt den på en hård overflade. Brug en ny fyldt injektionssprøjte og kontakt Deres læge eller sundhedspersonalet. ✗ Forsøg ikke at aktivere den fyldte injektionssprøjte inden injektionen. ✗ Forsøg ikke at tage den gennemsigtige kanylebeskyttelse af den fyldte injektionssprøjte. ✗ Forsøg ikke at fjerne den aftagelige etiket på den fyldte beholder, inden injektionen gives. Kontakt Deres læge eller sundhedspersonalet, hvis De har spørgsmål.	

Trin 1: Forberedelse	
A	Tag bakken med den fyldte injektionssprøjte ud af pakningen og saml de ting sammen, der skal bruges til injektionen: afspritningsservietter, vat eller gaze kompresser, plaster og en kanylebøtte (følger ikke med). Sæt den originale pakning med eventuelle ubrugte fyldte injektionssprøjter i køleskabet igen. Lad den fyldte injektionssprøjte ligge ved stuetemperatur i cirka 30 minutter. Det vil gøre injektionen mere behagelig. Vask Deres hænder grundigt med vand og sæbe. Anbring den fyldte injektionssprøjte og de andre ting på en ren overflade, hvor lyset er godt. ✗ Opvarm ikke den fyldte injektionssprøjte i varmt vand eller mikrobølgeovn ✗ Lad ikke den fyldte injektionssprøjte ligge i direkte sollys ✗ Ryst ikke den fyldte injektionssprøjte • Opbevar de fyldte injektionssprøjter utilgængeligt for børn

B	Åbn bakken og træk emballagen af. Tag fat i injektionssprøjtes kanylebeskyttelse og tag den fyldte injektionssprøjte ud af bakken.
---	--

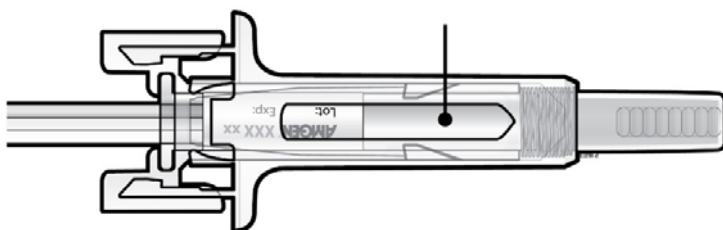
Tag fat her

Af sikkerhedsmæssige grunde:

- ✗ Hold **ikke** på stemplet
- ✗ Hold **ikke** på den grå kanylehætte

C	Kontrollér medicinen og den fyldte injektionssprøjte.
---	---

Medicin

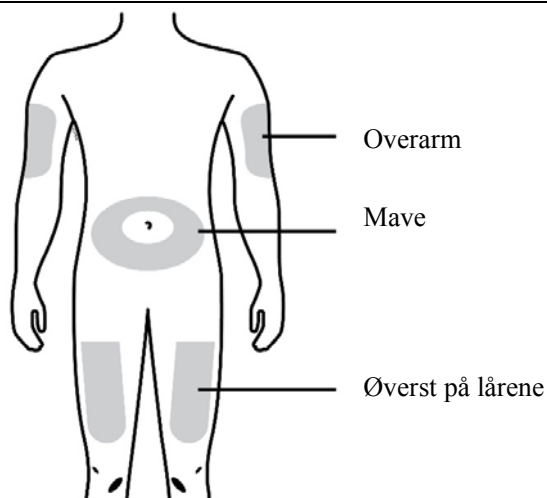

- ✗ Brug **ikke** den fyldte injektionssprøjte, hvis:
 - Medicinen er grumset, eller der er partikler i den. Den skal være en klar og farveløs væske.
 - Der er dele, som ser ud til at være revnede eller ødelagte.
 - Den grå kanylehætte mangler eller ikke er sat ordentlig på.
 - Udløbsdatoen, der er trykt på etiketten, er overskredet (sidste dag i den viste måned er passeret).

Hvis noget af ovenstående er tilfældet, skal du kontakte Deres læge eller sundhedspersonalet.

Trin 2: Klargøring

A Vask Deres hænder grundigt. Klargør og afrens injektionsstedet.

De kan bruge:

- et sted på den øverste del af lårene
- maven, bortset fra et område på 5 cm omkring navlen
- forsiden af overarmen (kun, hvis en anden person giver Dem injektionen)

Afrens injektionsstedet med en afspritningsserviet. Lad huden tørre.

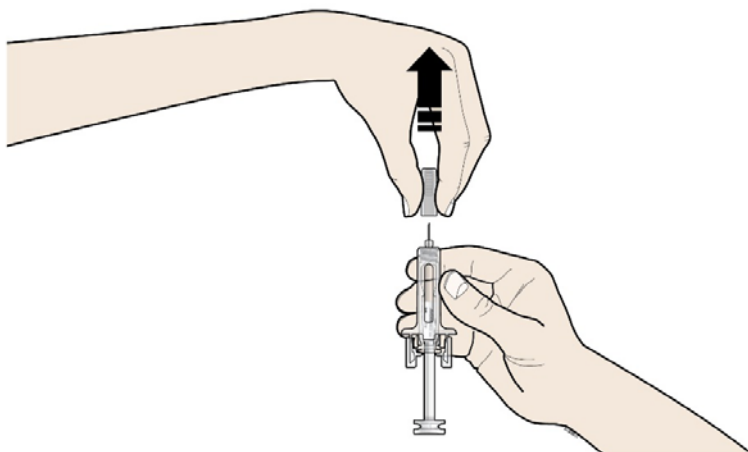
✗ Rør **ikke** ved injektionsstedet inden injektionen

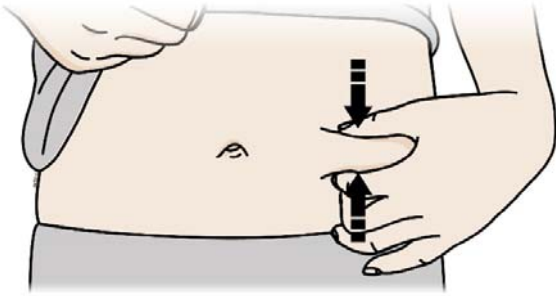

Vælg et nyt sted, hver gang De giver Dem selv en injektion. Hvis De er nødt til at bruge det samme injektionssted, så sørg blot for, at det ikke er præcis samme sted som sidste gang.

Giv **ikke** injektionen på steder, hvor huden er øm, ødelagt, rød eller hård. Undgå at injicere på steder, hvor der er ar eller strækmærker.

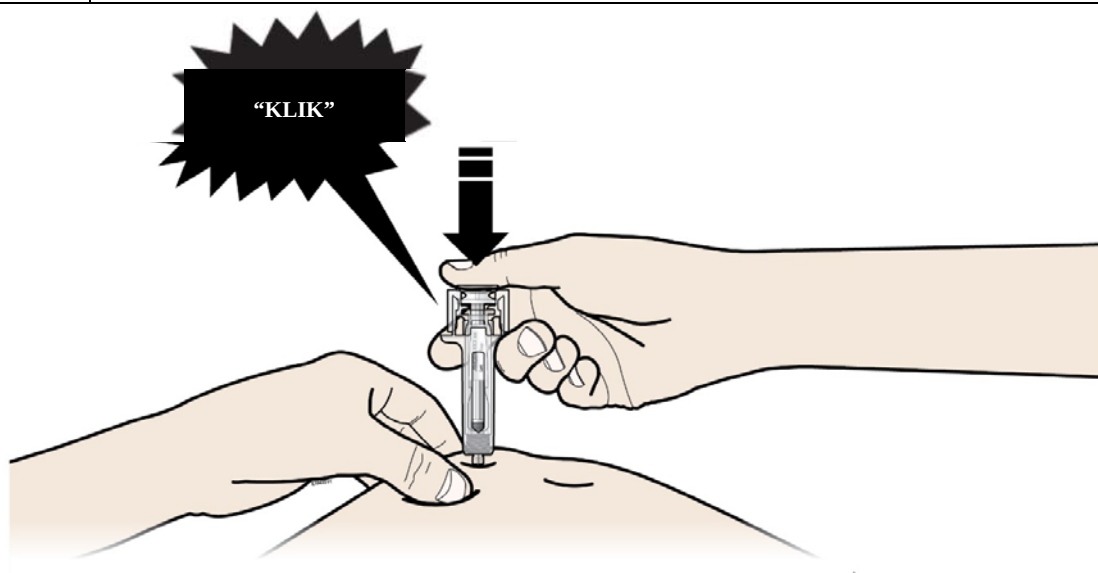
B Træk forsigtigt den grå kanylehætte af i en lige bevægelse væk fra kroppen.

C	Tag fat i huden på injektionsstedet, så der dannes en fast fold.
	
!	Det er vigtigt, at huden også klemmes sammen under injektionen.

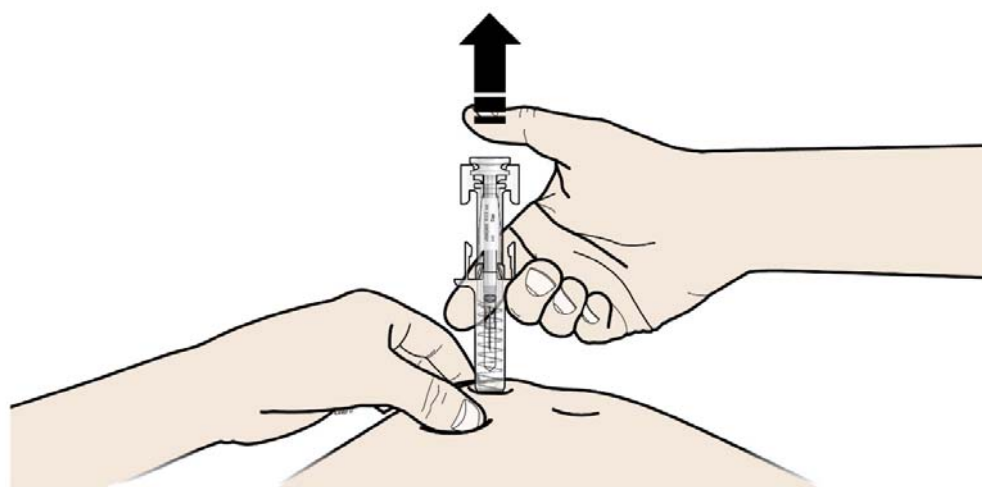
Trin 3: Injektion	
A	Bliv ved med at holde sammen på huden. STIK kanylen ind i huden.
	
✗	Rør ikke ved det afrensede område af huden

B	PRES stemplet ned med et langsomt og konstant tryk, indtil De mærker eller hører et “klik”. Pres hele vejen ned gennem “klikket”.
---	--

For at tilføres hele dosen er det vigtigt, at De trykker ned gennem “klikket”.

C	GIV SLIP med tommelfingeren. LØFT derefter sprøjten væk fra huden.
---	--

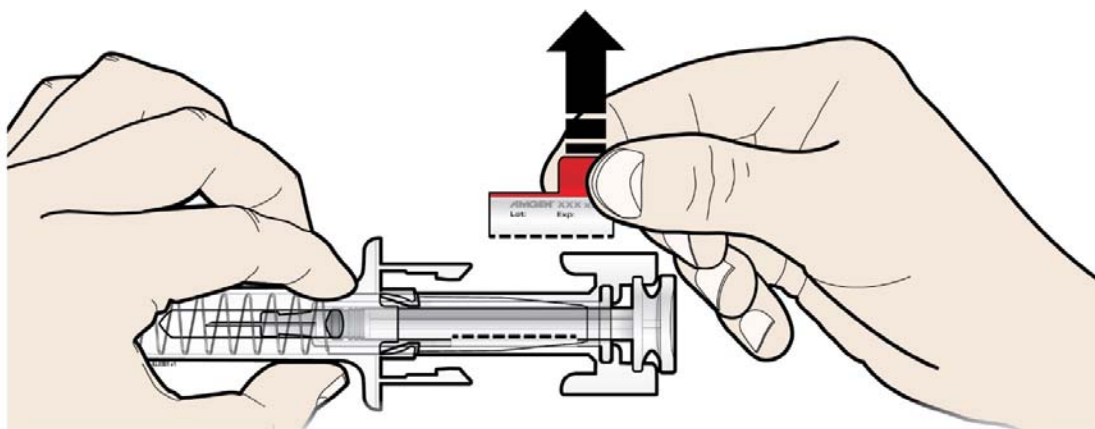

Injektionssprøjten kanylebeskyttelse vil dække kanylen, når stemplet slippes.

X Sæt **ikke** den grå kanylehætte på igen på en brugt injektionssprøjte.

Kun for læger og sundhedspersonale

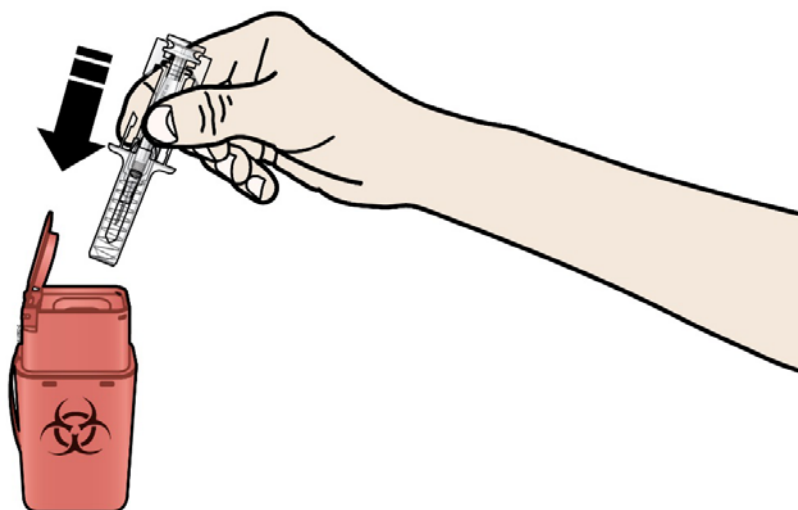
Tag etiketten på den fyldte injektionssprøjte af og gem den.

Drej på stemplet for at få etiketten i en position, hvor den kan tages af.

Trin 4: Afslut

A Kassér den brugte injektionssprøjte og andre materialer i en kanylebøtte.

Medicin skal bortskaffes i overensstemmelse med lokale retningslinjer. Spørg på apoteket, hvordan De skal aflevere medicinrester. Disse forholdsregler er med til at beskytte miljøet.

Opbevar injektionssprøjter og kanylebøtte utilgængeligt for børn.

- ✗ Den fyldte injektionssprøjte må **ikke** genbruges
- ✗ Brugte injektionssprøjter må **ikke** smides til genbrug eller kasseres sammen med husholdningsaffaldet

B Undersøg injektionsstedet.

Tryk en tot vat eller et gazekompres ned på injektionsstedet, hvis det bløder. Gnid **ikke** på injektionsstedet. Sæt om nødvendigt et plaster på.